СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 110. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 13 травня 1933. VOL. XLI. No. 110. Jersey City, N. J., Saturday, May 13, 1933. THREE CENTS.

ТРИ БІЛІОНИ ТРИСТА МІЛІОНІВ НА ПУБЛИЧНІ БУДОВИ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Вагнер заявив, що на днях буде предложений президентови Рузвельтови величезний плян, який обнимає федеральну контролю над цілим промислом та програму поширення публичних робіт, на яку то ціль призначено величезну суму, бо $3,300,000,000.

Якщо президент дасть свою згоду, то цей плян буде предложений у конґресі як проєкт уряду.

РУЗВЕЛТ ПРОТИ ВИПЛАТИ ВЕТЕРАНСЬКОГО БОНУСА.

ВАШИНҐТОН. — Вже прибули до Вашинґтону понад 1,000 ветеранів, котрі домагаються негайної виплати ветеранського бонуса в ґотівці. Для тих ветеранів, які прибули чи прибудуть, призначено на домагання президента шатра в Форт Гюрон. Одначе президент видав заяву, в якій заявився проти негайної виплати бонуса в ґотівці.

ПОЛЕКШІ ВЕТЕРАНАМ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт зарядив, щоби при лісних роботах даті місце 25,000 безробітним ветеранам, котрі потребують найбільше помочі. Він теж є за провірення недавно виданого закона, яким відібрано багатьом ветеранам допомоги, або їх зменшено. Президент хоче настановити комісію, яка провірить жалоби ветеранів і вважатиме, щоби не сталася кривда тим ветеранам, котрі дійсно на війні потерпіли.

ЗАСУДИЛИ 16-ЛІТНЬОГО ХЛОПЦЯ-ВБИВНИКА.

НЮ ЙОРК. — По 4-годинних нарадах лава присяжних суддів узнала винним убивства другого ступня Гери Морча, 16-літнього хлопця. Морч пробив кухонним ножем 12-літнього Вилієма Бендера. Мати Морча зімліла, як прочитано оречення суддів. Морч зістане правдоподібно засуджений на кару 20-літньої вязниці.

ЗАСТОСУВАЛИ „ЗАКОН ЛИНДБЕРҐА".

ПЮРІЯ (Илиной).—Присяжні судді узнали винним схоплення трох осіб цілий ґенґ, який складався з 6 відомих ґенґстерів. Три ґенґстери, а то Майк Таляріко, Френк Дельбоно і Джов Варсальона, дістали найвищий вимір кари. Суддя засудив кождого з них на 42 роки тюрми і грошеву кару, по $5,000. Інші дістали по 20 літ тюрми і менше.

МІЧЕЛ ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК. — Чарлз Мічел, фінансовий магнат і один з найбільших біржевих спекулянтів, бувший президент „Нешенел Сіти Бенк", відповідає перед лавою суддів присяжних за те, що не заплатив доходових податків за два роки на суму $858,429.68.

ДОБИРАЮТЬСЯ І ДО МЕЛОНА.

ВАШИНҐТОН. — Ґенеральний прокуратор Комінґс заявив, що буде заряджене доходження в справі закидів, пороблених послом Мек Феденом Андру Мелонови за те, що він не заплатив у 1931 р. доходового податку від мілїонових біржевих трансакцій.

Мек Феден певний, що Мелон, бувший секретар скарбу й амбасадор до Анґлії, не вплатив до державної скарбниці мілїони долярів, які повинен був вплатити.

ТРЕБА ЗМЕНШИТИ МОРҐЕДЖІ.

ВАШИНҐТОН. — Генри Морґенто мол., голова „Фарм Кредит Адміністрейшен", скликує наради з 25 асекураційними компаніями, щоби їх переконати, що треба обнизити фармерам морґеджі.

ПОЧТОВИЙ РЕКОРД ЦЕПЕЛІНА.

БУЕНОС АЙРЕС. — „Ґраф Цепелін" відбув подорож з Фридрихсгафен у Німеччині до Пернамбуко в Бразилії на протязі 4 і пів дня. Цепелін привіз головно почту. Це є перший випадок, що в такому скорому часі привезено почту з Европи до Бразилії.

СТАВЛЯТЬ СМИТА КАНДИДАТОМ НА МЕЙОРА НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Николас Ботлер, президент Колюмбійського університету, піддає Ал Смита на кандидата на мейора міста Ню Йорку. Він каже, що на нього згодяться всі партії.

РУХ В ТКАЦЬКІМ ПРОМИСЛІ.

ВАШИНҐТОН. — З ткацьких заводів у стейтах Алабама, Джорджія, Норт Керолайна і Тексас доносять до Вашинґтону, що розпочато роботи як за найліпших часів, та що зачинають теж підносити платні робітникам.

КЛОПІТ З ДЖАБАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Ґенерального постместра Фарлія, голову Демократичного Народнього Комітету, атакують з ріжних боків, домагаючися приділення ріжних джабів. Та Фарлі каже, що треба пождати, аж президент Рузвелт обробиться і полагодить важніші справи, а тоді буде міг присвятити більше часу тим, котрі ждуть на джаби, як заплату за їх участь у виборчій кампанії.

ПЕРЕВЕЗЛИ ПОТЯГ ДО АМЕРИКИ.

Вантажний корабель „Бівердейл" привіз до Монтреалу цілий потяг з Анґлії, славний Роял Скат, найшвидший експресовий потяг Великої Британії. Потяг іде до Шікаґо на виставу Століття Поступу. По дорозі він має вступити до деяких канадійських міст.

Великий журавель попереносив вагон за вагоном з покладу корабля на шини побіч пристані. Вагони є готові до вжитку, однакож льокомотива є розібрана на дві части і її треба вперед зложити.

ВИТВОРИЛИ ТЕМПЕРАТУРУ 459.1 НИЖЧЕ ЗЕРА.

Професори В. Ф. Ґіокови при допомозі механіка Нелсона в Каліфорнійському університеті вдалося штучним способом витворити найнижчу температуру, зарекордовану в світі, а саме 459.1 Фаренгайта нижче зера. Є це 0.25 степеня центиґраду вище від абсолютної відсутности тепла. Експериментатори нераз говорили, що осягнення абсолютного зера температури є необхідне для розвязки ріжних пауково-наукових питань.

ЗЛОДІЙСЬКА ВАТАҐА.

Ярославська поліція зліквідувала злодійську ватаґу, що добалася в знаки людям у селах Хлопичі та Боратин. Проводирем ватаґи був Ян Ґураль. Ґуралеви зпочатку вдалося було втекти перед погонею, та як оноді пострілив стельмаха Штама, його зловили. Стане мабуть перед наглим судом.

ВЛОМНИКИ ПРИ РОБОТІ.

До бюра повітового виділу в Самборі добулися злодії і розпороли раком дві каси, з яких забрали ґотівку 5,000 зол. Вломники дісталися до пивниці, що знаходиться під касовою кімнатою, і звідси вибили діру в підлозі. — З бюра касина польських письменників у Львові вломники забрали з розбитої каси 4,000 зол. З приводу тієї крадежі арештовано кільканацять підозрілих людців.

БУКШОВАНИЙ ПРИГАДАВСЯ.

Ще в 1931 році арештовано у Львові Осипа Букшованого, відомого комуніста, за недозволену аґітацію, після чого він щез з овиду. Тимчасом вирунула інша справа, що пригадала заґалови його назвище. Підчас свого побуту у Львові він познакомився з жінкою одного музиканта, яка зложила на нього в суді каву у висоті 4,000 зол. і Букшованого випустили на волю. За ту прислугу Букшований віддячився так, що втік до Харкова і забрав чужої жінки пропала. Тепер вона надармо ходить і старається відобрати свої гроші.

ВБИВСТВА.

20-літний Павло Чорнейчук у Печерній, пов. Заліщики, вбив сокирою 60-літню Юстину Медиху. Щоби це виглядало на самогубство, повісив бабусю на бельці. Причина вбивства невідома. — 20-літний Юл. Свідерський у Цапівцях (Чортківщина) застрілив із дубельтівки в своїй хаті свого 19-літного товариша Стан. Каліновського. Признався, що зробив це з пімсти.

СЕЛЯНИ ВБИВАЮТЬ БЕЗБОЖНИКІВ.

Радянський часопис „Безбожник" повідомляє, що до кулака Крашина в Іванівці, на терені башкірської републики, прийшла бриґада безбожників і розпочала протирелігійну пропаґанду, після чого зажадала їжі та горівки. Сєлянин розпочав дискусію з безбожниками, а коли вони почали хулити Бога, вхопив за сокиру і вбив двох аґітаторів. Однак інші відобрали йому сокиру і застрілили його. Подібна подія сталася в Соколові, в київському районі. Коли у звязку з недавними святами прийшли до села безбожники й розпочали аґітацію, 70-літній селянин Копаненко кинувся на одного аґітатора з палицею і побив його. Зате застрілили його чекісти.

ВЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО.

Божевільней Юрко Щебивіль із Запалова вибрався пішки в напрямі Ярослава та по дорозі знищив сокирою й пилкою всі деревляні хрести, дорогові знаки, попідтинав стовпи та понищив написи. Крім того порозвалював камінні фіґури та каплички. Зловили його щойно біля Ярослава та передали поліції.

ПОЛКОВНИК КОНОВАЛЕЦЬ У РИМІ.

Центральний орган ББ, варшавська „Газета Польска" принесла перед Великоднем вістку, що полк. Е. Коновалець приїхав до Риму, та звязала цей приїзд із побутом німецького віцеканцлера Папена і д-ра Розенберґа в Римі. Цю вістку підхопила московська „Правда" і додала до неї такий коментар: „Совітські читачі знають мальовничу постать керманича УВО Коновальця не тільки з нагоди його знаменитої білоґвардійської діяльности в минулому, але також з недавних його переговорів при участи „заприсяжненого" диплямата націоналістичного Розенберґа, предметом яких був, як відомо, плян відірвання України від СРСР. Як видно, український „атаман" творить нероздільний реквізит арсеналу національно-соціалістичної німецької заграничної політики. Так власне треба собі пояснювати присутність Коновальця в Римі".

ЗАСУДИЛИ КОМУНІСТІВ.

Перед судом присяглих у Бережанах відбулася в днях від 22. березня до 12. квітня ц. р. розправа проти 18 Жидів і 6 Українців, обвинувачених у державній зраді тому, що були членами КПЗУ. На основі вердикту присяглих трибунал оголосив у год. 4. досвіта присуд, яким засудив усіх на кару вязниці від 5 літ до 10 місяців. З Українців засуджено: Волод. Балицького на 5 років, Івана Шестопалюка на 2 і пів р., Вол. Кушніра на півтора р., Степана Пунька на півтора р., Івана Ковальця на рік і Ант. Садівника на 10 місяців вязниці. Всім зачислено слідчий арешт.

З БОЯЗНИ ДО КАРИ, ПОВІСИВСЯ.

В хліві, що належав до Омеляна Насечкова в селі Смидин, ковельського повіту, повісився 21-літній Панас Баната. Як припускають, самогубство пополнив він з боязни карної відповідальности за поповнену крадіж.

БУДУЮТЬ МІСТО НАД ЛЕДОВИМ ОКЕАНОМ.

До Латвії втік з Радянщини кольоніст Лотиш, що був засланий на примусові роботи при будові нового міста на скалистому березі Ледового океану. Втікач оповідає, що до будови нового міста на зразок Ленінґраду зіґнали тисячі робітників з цілої Радянщини. Робітники приміщені в деревляних бараках, де вмирають масово з голоду та на шкорбут. Большевики не дають хорим ніякої лікарської допомоги.

ДВА РАБИНИ ПРО ПОДІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

Рабін Карльсбаду в Чехословаччині, д-р Ціґлер, у „Карльсбадер Цтґ." (з 3. IV.) помістив довшу статтю про положення в Німеччині. Між іншим каже в ній: „Німецькі Жиди після національної революції Третьої Німецької Держави почали страшенну пропаґанду за кордоном проти здоґадних переслідувань німецьких Жидів. Тому Гітлер має рацію, що мститься на загалі німецьких Жидів". Далі каже: „Нема сумніву, що положення 600,000 німецьких Жидів траґічне. Та не забуваймо про велику духову переміну, яку переживає Німеччина. Ми, Жиди, тому також самого обурені на всі заходи проти Німеччини, як і сам німецький нарід".

За цю статтю на засіданні управи жидівської громади ухвалили візвати рабіна д-ра Ціґлера, щоби подався до димісії (хоч опісля д-р Ціґлер у тім же часописі помістив коментарі до своєї статті). У божниці в перший день свята Пасхи не позволили Жиди д-рови Ціґлерови виголосити промови.

Берлінський рабін, д-р Вайнберґ, в ортодоксійнім органі „Ідіше Пресе" помістив статтю про положення Жидів у Німеччині. Між іншим каже в ній: „Положення німецьких Жидів за кордоном несправедливо оцінюють песимістичніше ніж у самій Німеччині. Описи переслідувань сильно пересборщені. Вістки про погроми Жидів переважно поширюють ті краї, які самі мають добру практику в мистецтві роблення погромів. Акція у закордонних урядів в обороні німецьких Жидів не виходить з ініціятиви німецьких Жидів і не є згідна з їх волею. За відокремлені протижидівські ексцеси годі винувати уряд і нац.-соц. партію. Є оправдана надія сподіватися, що канцлер Гітлер, як і Мусоліні, старатимуться увільнити нац.-соц. рух від антисемітизму".

ВКРАЛИ ДОРОГУ МОНСТРАНЦІЮ.

З Нового Міста повідомляють, що в ночі з Великої Суботи на Великдень невідомі злодії вкрали в костелі з головного вівтаря золоту монстранцію, висаджену дорогими каміннями, вартости 500,000 злотих.

ПОМЕР ПІКАРІВ БАТЬКО.

У Льозанні помер на 93. році життя проф. д-р Жіль Пікар, батько відомого дослідника стратосфери, Августа Пікара. Покійний був професором хемії в базельському університеті, де поробив ріжні важні відкриття. Займався теж малярством.

ЗНОВУ СУД НАД УКРАЇНСЬКИМИ КУЛЬТУРНИМИ ДІЯЧАМИ

ПРАГА (Чехословаччина). — Чехословацькі ґазети одержали повідомлення з Москви, що на Україні радянська влада готує новий судовий процес над українськими вченими та культурними діячами. Процес цей має нагадувати суд над українським академіком С. Єфремовом та над іншими вченими нібито за створення ними „Спілки Визволення України".

Большевики твердять, що вони тепер викрили нову українську націоналістичну організацію, яка складалася зі службовців комісаріяту народньої освіти, ріжних професорів вищих шкіл та вчительства. Між арештованими знаходяться визначніші українські мовознавці, Олена Курило та Трохименко, які були професорами харківського інституту мовознавства.

Чекісти обвинувачують їх у тому, що вони, складаючи словник української мови, „навмисно викидали" з нього всі слова російського походження, а натомісць уводили слова чисто українського походження, беручи їх з ріжних діялєктів української мови. Московські чекісти кажуть, що цим вони старалися віддалити українську мову від „братньої московської мови", віддаляючи тим український нарід від московського, а крім того вони ще пропаґували впровадження на Україні латинської азбуки, щоб мовляв, тим наблизити Україну до Европи.

Службовців комісаріяту народньої освіти обвинувачують за те, що вони, складаючи список обовязкової літератури для середніх та вищих шкіл України, вписали в нього лише твори українських письменників усіх земель та европейських письменників, зіґнорувавши зовсім московських письменників. Таксамо обвинувачено їх у „примусовій українізації" деяких шкіл у більших містах. Отже акт обвинувачення каже, що всі арештовані продовжували контрреволюційну та сепаратистичну політику, яку провадила Спілка Визволення України до 1928 р.

АНҐЛІЙСЬКИЙ УРЯД ОБСТОЮЄ АВТОНОМІЮ ГАЛИЧИНИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Українське Бюро подає, що ініціятор анґлійської петиції до Ліґи Націй у справі автономії Східньої Галичини, полковник Сесіл Л. Малон, одержав від анґлійського міністра справ закордонних, сера Саймона лист, у якім він говорить, що анґлійський уряд твердо стоїть на тому, що Польща зобовязалася надати автономію Східній Галичині, а тому уряд Анґлії, „як держави, що підписала рішення (про прилучення Галичини до Польщі. — Ред.), розуміється, має право разом з іншими державами, які його підписали, звернути увагу польського уряду на ту справу. Далі міністер каже, що Анґлія у відповідним часі порозуміється з іншими державами і видвигне цю справу.

ҐАЗЕТИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Українське Бюро подає, що в анґлійських журналістичних колах викликала немалу сензацію вістка, що деякі американські денники, через своїх европейських заступників з Парижа, звернулися до визначніших анґлійських журналістів з пропозицією стати їхніми воєнними кореспондентами, бо в Европі передбачають у недалекому часі війну.

Правда, Анґлійці не признають такого занепокоєння Американців, але згоджуються з тим, що політична ситуація в Европі тепер ще ґрізніша, ніж вона була на передодні Великої Війни.

АНҐЛІЯ ОСТЕРІГАЄ НІМЕЧЧИНУ.

ЛОНДОН (Анґлія). —З нагоди перебування в Лондоні особистого Гітлерового представника, Розенберґа, в палаті послів було кілька запитів, поставлених міністрам. У відповідях міністрів було зазначено, що Анґлія стоїть проти узброєння Німеччини.

Коли Німеччина зірве конференцію в справі роззброєння й пічне зброїтися на власну руку, то проти неї будуть вжиті „санкції" на підставі Версайського договору. Взагалі місія Розенберґа в Лондоні не повелаєся.

ЯПОНЦІ БІЛЯ ПЕКІНА.

ПЕКІН (Китай). — Японська армія наближається з півночі до Пекіна. Вона старається теж відрізати Пекін з півдня від Тяндзіну та взагалі від інших центрів Китаю. Японські літаки вже розкинули над Пекіном відозви до населення з закликом не підтримувати китайської армії, щоб не впасти жертвою наступу японсько-манджурських військ.

РОЗСТРІЛЯЛИ ШПИҐУНА.

РИМ (Італія). — На присуд воєнно-полевого суду розстріляно молодого морського офіцира, Каміля Аліярді. Суд признав, що він, служачи в головному морському штабі, продавав Франції та Юґославії секретні воєнно-морські документи. Справу його жінки, яку також засуджено на смерть за те саме, передано на розгляд короля, який може дарувати їй життя.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЦІЛОПАЛЕННЯ КНИЖОК

У кількох німецьких містах відбулася в середу в ночі небувала сцена. На публичних площах, серед парад студентів, промов і музики, спалено купи книжок.

Не можна сказати, щоби таких цілопалень книжок історія людства не знала. Свого часу магомедани спалили прекрасні збірки книжок, між іншим докінчили палення Александрівської бібліотеки в Египті. Християнські церкви теж часто засуджували на спалення ворожі собі книжки. Російські деспоти, як Іван Грозний, Петро І. і Катерина II., уживали залюбки цього способу нищення нелюбих їм думок. Нині большевики не допускають до народу ніяких інших книжок, крім большевицьких.

Коли грецькі вчені протестували проти приказу спалення Александрійської бібліотеки, то провідник магомеданів сказав: „Коли ці книжки противні науці Магомеда, то вони повинні бути спалені, як фальшиві. Якщо вони не противляться науці Магомеда, то їх треба спалити як зайві". Це менше-більше дух усіх тих, що палили книжки: коли книжка може піддержувати немилі думки, то книжку треба спалити. Видно, що від книжки йде зараза, та що цю заразу можна вбити, нищачи її жерело.

Історія людства показує, що палення книжок для нищення думок, у тих книжках поміщених, не осягало цілии: немилі думки далі поширялися. Часто палення навіть не було здібне ослабити скорости поширення осуджених думок. Звідти люди заняли з часом толерантне відношення до книжки. Коли книжка містила немилі чи небезпечні думки, то люди не покладалися на нищення цих думок через нищення самої книжки, а на розумове доказування фальшивости думки, звичайно через інші книжки. Специяльно Німеччина славилася цим духом терпимости супроти книжки. Навіть як Німці були під політичним деспотизмом, вони все давали своїм ученим волю говорити те, що вони приймали за правду, та писати те отверто в книжках. І ця толеранція Німців до науки, вчених і книжки виходила їм на добре: через те вони стали провідниками на всіх царинах людської думки.

Палення книжок на вулицях і площах Німеччини робить у світі таке враження, що німецький нарід забуває на свої традиції терпимости до немилих йому думок. Американські кореспонденти пишуть про сцени палення, як про обяв дітвацтва. Та світ мабуть найменше покликаний судити Німців, бо до того дітвацтва довели Німців несправедливий мир та безоглядний визиск мілітарної побіди воєнними побідниками, що парадують з гарними фразами толеранції на устах.

„БОЛЮЧА СПРАВА".

(Оригінальний допис до „Свободи").

III.

Кореспондент краківського „Іл. Курєра Цодзенного" доніс власне з Парижа, що дістав від тамошньої совітської амбасади ось таку заяву:

„Росія (так фактично звуть себе Совіти, що є буцімто союзом самостійних (!) національних републик) заявляється рішучо проти ревізіоністичних плянів Німеччини і перестає вести свою дотеперішну приязну політику супроти німецької держави. У цьому ду... і є совітський уряд якнайбільше ворожий і противний проєктови чотиробічного союза держав (то є: Німеччини, Франції, Італії й Англії). Як вже зазначили виходячі в Москві „Ізвєстія" — є прямовання Німеччини до заграблення земель на Сході Европи загрозою для територіяльної цілости російської (!) держави. **Гітлерови** йде именно не лише про польські землі, але **також про відірвання України від Росії".**

Як бачимо, то Совіти цілком ясно здають собі справу, що від кого їм грозить. Вони також зазначують, хто є призначений уже згори на їх союзників, бо є також від Німеччини загрожений. Є це Польща, проти котрої є звернені власне ревізіоністичні пляни Німеччини.

Але з тих плянів Гітлера мабуть нічого не вийде, бо він має у себе дома забагато ворогів (поминаючи Жидів!) — і не допустить до ріжнородних затурбовань, які можуть втягнути його у війну.

Крім того ще фридрих Великий у 18-му століттю казав, що для ведення війни потреба трох річей: грошей, грошей і ще раз грошей! А хтож грошей дасть Німеччині, коли вона зажереться з всесвітньою фінансерією, котра є в руках Жидів?

А Польща абсолютно на добровільне віддання Помор'я і взагалі Коридора та Горішнього Шлеську не згодиться. Поляки заявляють, що на такі бажання вони мають лише одиноку відповідь: гармати та тенки.

Але що найважніше: власне перед самим Великоднем заявилися в англійськім парляменті такі визначні політики як Чемберлен і Черчіл з найбільшою рішучістю проти всяких можливих плянів Німеччини в справі ревізії верзайського трактату. І ніодин голос не піднісся проти них, в обороні Німеччини.

Отже виходить, що Поляки властиво не мають чого боятися тих великих перехвалок і Гітлера: він має досить у себе дома до роботи, а це, що так страшно роздратував Жидів — певно йому на здоровля не вийде.

У всякому разі Гітлерови без сильних фінансів і без сильних союзників ніяково братись до відбирання Коридору від Польщі. Англія є проти такої авантури, Франція є всеж таки сторонницею Польщі, а на Італію годі також числити.

Отже що з того всього виходить? Виходить ось таке, що Поляки не мають чого боятися німецьких погроз. Грозячи рівночасно і Полякам і большевикам, позискав Гітлер це, що позбувся найважнішого свого можливого і природного союзника в боротьбі з Польщею — Совітів. А Совіти мають велику армію (навіть без мобілізації) і лише потребують харчів, котрі би вже їм Німеччина могла доставити з інших континентів. Німеччина уже своїм безоглядним переслідуванням комуністів у себе мусіла наразити собі большевицьку державу і, як ми бачили на вступі, вона виразно заявляє, що не лиш противиться ревізійним плянам Німеччини, але і взагалі занехує всяку приязну політику супроти неї. Це значить, що вестиме політику ворожу, а на це Гітлер ради не має. Не переїдеться він чейже через Польщу, як через яку рівну сіножать, аж доки не досягне большевицьких граничних стовпів, а супроти того і його пляни відорвання України від Росії є, на жаль, писані вилами по воді.

Це мусимо собі ми, Українці, виразно зясувати і не бавитися в шкідливу романтику. — Дуже то приємно робити пляни, як то було би добре стягнути шкіру медведя і поділитися нею, колиж бо до біса медвідь ходить ще крепкий (хоч і голодний) по безмежних просторах совітського союза.

Але й це є фактом, що він чимраз більше голодний і що поодиноким його членам досить вже большевицьких експериментів. А крім того, наскільки йде про українські области — то большевики вже від кількох літ почали завзято відтрублювати українізацію, котру передше у власнім — як думали — інтересі переводили.

Тепер бере там цілковито верх **„неділімческа"** думка, а це знову викликує завзятий спротив освідомленої за той час національно української людности.

А й Кавказ і Азербейджан, і навіть російська Донщина радо скинули би московське ярмо, та лише ждуть на корисну нагоду.

І таки говорім, що хочемо: Совітська держава наближається до ліквідації. Це є загальне переконання всіх тих, що вертаються з Совітів і всіх знавців загально.

А Польща, знаючи, що матиме покищо плечі свобідні від всякої загрози, готується й сама до удару на большевицьку державу та до ослаблення Росії раз на все через відорвання від неї Великої України.

Ми тут обговоримо один такий передвступний і, треба сказати, дуже спритно переведений крок, заранжований з польської сторони.

Ю. Горовенко.

(Далі буде).

ЧИ Є У ВАС ШЕВЧЕНКО?

Колиб хтось з Українців чи з Українок поставив Німцям, Англійцям, Американцям, Чехам, Ляхам, Москалям питання: „Чи є у вас Шевченко?" — то вони вам відповілиб: Що ви? А щож нам Шевченко?! Він же не наш, а — ваш! В нас є наші визначні люди, наші поети. Для них у нас перше місце".

І цілком слушно! — Німці, Англійці, Чехи чи хто там мають свої дорогоцінности; вони своїм перше дорожать, а потім і чужим, коли воно їм подобається, або коли заслугує на їх пошану.

В них майже в кожній хаті є портрети їх славних людей: письменників, поетів, лицарів і так дальше. А навіть своїм великим людям памятники будують. Вони — можна сказати — жиють духом своїх визначних людей.

А ми, Українці?! Ось наприклад в Америці. Скільки тут є таких українських хат, що в них є портрет Тараса Шевченка? Мало! А чому? Бо в нас, чи то між нами, є ще багато таких, які не шанують свого та цього свого не знають. Коли ми себе не знаємо, не шануємо, то як нас може знати і шанувати світ?

Над моїм бюрком на стіні висить портрет Шевченка. Приходить раз до мене одна Українка і питає: „А то ваші татуньо?' „Та мій"! — відповідаю. „Та не тільки мій, але й ще багатьох інших". „Ов!" дивується, „то дітей було багато!" „Та було і ще прибувають!" — кажу. „Господи!" Похитала головою і пішла. Ну, й толкуй „дурній бабі"! Ти за образи, а вона за гарбузи.

„Що ви за нарід, то я сам нераз дивуюся" — говорив мені один визначний Чех. „Ви самі себе не знаєте. Ви не знаєте своїх поетів". І розповів мені, як то він з нашими людьми був стрінувся, питав їх про наших поетів, а вони не знали. — Отже чи гарно, коли таке чуєш від чужинців? Чи не сором?

Чужинці знають своїх поетів, своїх визначних людей, не лише з лиця, але й з діл їх. А ми? Знаємо, та не всі, та не стільки, якби треба нам знати.

Не багато літ тому написав до мене лист один наш Українець з Америки. — „Редактор", пише він, „та чого ви розкудкудакалися, як курка, за цим Шевченком? Чи думаєте, що я його не видів і не знаю? Таж його образ є в нашій галі. Він такий о: (та що багато писати?) з вусами і в шапці. А що ви на це скажете? Відпишіть!"

Я й відписав: „Зле думаєте: Я не жінка, а мущина, значить: когути менше кудкудакають, а більше піють. А друга ваша помилка, то така: Знаєте, що Шевченко в шапці, то дуже добре. Але ще ліпше буде, коли будете знати, що було і що є під Шевченковою шапкою".

Минув рік. Я й забув за цю справу, бо чи одно є в голові? Та пригадав мені цю справу знову цей самий чоловік, а то написаний ним лист: „Дай вам, Боже, здоровля, редактор. Я вже знаю, що було і що є в Шевченка під шапкою. Я купив собі його „Кобзар" і вже третій раз його прочитав. — Слава Шевченкови! А таких когутів, як ви, то дай, Боже, якнайбільше"...

Чи ще що сказати? Так, треба: На питання: „Чи є у вас Шевченко?" то таки треба відповісти, аякже! — Коли у вашій хаті нема на стіні портрету Шевченка, коли ви не зна те, що було і що є під Шевченковою шапкою, себто — коли ви не знаєте Шевченкового „Кобзаря", і його не читали і не читаєте, то ти, жінко, не Українка, а ти чоловіче, не Українець!

„А що ще ми, що?" Можливо, що обуритесь і ще й терпке слово скажете. Гм! Спитайте цієї дитини, що ходить до української школи. Вона знає і вам відповість. А я — ні!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Я. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всоїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться у вівторок, 16 травня, точно в годені 7.30 ввечір, в гали де звичайно. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ, бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів напоминається, щоб вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Подається до відома тим членам, котрі дали свої старі грамоти до виміни на нові, хай прийдуть на мітінґ і отримають нові грамоте, а ті котрі хотілиб еще виміняти на нові, хай принесуть зі собою старі грамоти на мітінґ. — Мих. Бінашевський, пр.; А. Іванів, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться увівторок, 16 травня, в год. 7.30 ввечір, під ч. 72 Моріс ул. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглі вкладки. Члени котрі бажають виміняти свої старі гамоте на новий рід обезпечення, хай принесуть свої старі грамоти на мітінґ. — В. Кушнір, рек. секр.

— Так, пане, моя скрипка має вже більше як двіста літ!

— Бачите, бачите, а ще все має голос, начеби була нова!

Почесть.

Учений каже до своєї старої кухарки:

— Ви мені вірно служите вже двацять літ. Я за це вас щиро винагороджу. Мікроб, якого я саме викрив, буде називатися вашим іменем.

Володимир Левицький.

В РЯДАХ АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕПУБЛИКИ (У. Н. Р.)

(6)

18. 6. Большевики підсунулися до села Білян, де появилася їхня сильна передня сторожа, яка попробувала наступати на село Тропову. Однак їх відбито. Наша кіннота, що криє наш відворот, захопила кількох комуністів у Білянах та їх на місці зарубала. Фролов зі своєю кіннотою подався на зади червоних в околиці м. Шаргороду, щоби там наробити паніки. Зі штабу дивізії передали нам веселі вістки, буцімто зліквідовано прорив Будьонного, ба навіть наша армія має перейти в протинаступ. Дезерція в наших курінях не вгаває. Сьогодня втікли аж 35 козаків з однострóями та зброєю. Кількох дігнала кіннота й завернула. Відбувся військовий суд, який засудив 5 втікачів на розстріл, що й негайно виконано. Може це спинить утечу тутешніх „дядьків", які звикли так робити вже від самої революції. Вони хочуть, щоби не носити ніяких військових тягарів, а при тому, щоби їх хтось стеріг від нападів банд. Бажання селян — зажити „в спокойствії": мовляв, їм все одно, яка влада буде. Свідомих та симпатично до нас настроєних сіл у подільській землі дуже мало. В порівнанні з іншими ґуберніями, як Київщина, Полтавщина, ба навіть Херсонщина (в більшости), подільська земля найбільше прихильна червоним. Це стоїть у звязку з тим, що комуна тут перебувала короткий час, тож ще не показала свого терору так, як це діялося в інших землях.

19. 6. На фронті спокій. Наша кіннота трохи відігнала червоних взад. Наш курінь стоїть у запасі бриґади в селі Троповій. Загал селян прихильний червоним і не криє того, що жде на них. Коли спитаєш дядька, чому він хоче большевиків — то сам не знає, що відповісти, а вкінці говорить напамять знані фрази большевиків. Є це найкращим доказом, яку пропаґанду веде комуна на нашому запіллю. З огляду на такий настрій села, держимося на осторожности, а саме по кількох козаків по хатах та близько сотня біля сотні. Нічю паде великий дощ.

20. 6. Штаб Армії переводить намічену реорґанізацію наших частин, влучивши у свій склад і давніші т. зв. повстанські ґрупи, прим. ґрупу от. Юрка Тютюника — як 4. київську дивізію і ін. Наша 2. дивізія — тепер стала третою і 3. залізна дивізія, а наша 5. бригада — 8. бриґадою. Також змінено черги курінів і наш одержав назву: 24. стрілецький курінь. Рано зміняємо 23. (давн. 13.) курінь; займаємо фронт на одиночному хуторі Трушавці, власність бувшого побережника дідичівських лісів, що живе тут — далеко від села й шляху — в правдиво хуторянськім спокою. На фронті спокій. Червоні показувалися вчора розвідкою 8—10 людей й завернули назад. Вони мають бути в м. Шаргороді, віддаленім звідсілля 8 верств. На нашому лівому крилі стоїть 19. курінь 7. бриґади (дав. 4.), а праворуч 22. курінь нашої бриґади. 7. бриґада сильніша від нашої, бо там переважають старі козаки, які не втікають домів.

21. 6. Цей рік особливо багатий в дощі. Сьогодня ллється він знов уливно. Ворог обстрілює гарматою із ліска перед м. Шаргородом нашу 37. сотню. На щастя, не досягає до її стоновищ. Перестав, коли відізвалася наша батерія. Перед вечером йде наступ ворога зі сильним гарматнім обстрілом на наш 19. курінь. Однак комуну відбито; хлопці держаться добре, бо й наша гармата цільно бє по червоних. Нічю на фронті спокій.

22. 6. Тому, що гарна погода — то червоні наступають рано на 22. курінь та його сильно обстрілюють. 2. сотня цього куріня була відступила, однак в час надїхав верхом полковник Бурковський і завернув уступаючих назад на фронт. Взагалі цей 22. курінь — то фізична й моральна слабина. Заповідає наперед, що без запасу — не буде стояти на фронті, а при наближенні червоних його покидає. Не кращий і 23. курінь, до якого на місце відійшовших до інших частин Галичан прибула ціла партія 6. деникінців, себто „малоросів", які й по українськи не вміють балакати. Особливо „славна публіка" технічна сотня цього куріня, з якою ніяк не вийдеш на лад при наладжуванні звязків між фронтовими курінями. Наш 24. курінь тримається добре, бо як командір його, так і підлеглі старшини національно свідомі та обовязкові хлопці. Особливо гарного маємо помічника командіра куріня — сотн. Мих. Селегея; це бувший Запорожець, що від часу повстання українських військ донині в їхніх рядах. Пополудні червоні поновили наступ на 22. курінь і заняли силою доброї сотні село Лозову. Пропав десь із нашого куріня хор. Янчевський. Ніч спокійна.

23. 6. 7. бриґада наступає ранком на ворога; большевики втікли швидко в напрямі м. Шаргороду, оставляючи багату військову добич. За те хотіла комуна винагородити собі наглим наступом на наш курінь, однок її відбито з втратами.

24. 6. В полудне займає наші позиції 23. курінь. Ми йдемо на ніч до села Тропової, а звідтіля рано вертаємось на хутір Трушавець, з якого будемо завтра підпомагати наступ на село Лозову. Доносять, що кінна дивізія ґен. Омелянович-Павленка (молодшого) йде в большевицьке запілля, а ми маємо піддержати з переду цей маневр.

25. 6. Наш курінь скорим і сильним ударом заняв село Лозову. Також село Біляни занятe нашим військом. Кінна дивізія, до якої належить тепер вся кіннота армії, між нею: Чорношлишники й фроловці (часово), нагнала червоним доволі страху. Однак між згаданими зайшли якісь непорозуміння, бо Чорношлишники завзяті українські патріоти й вороги Москви всіх красок, а Фроловці — Москалі до часу на нашій службі. Наші частини пішли вперед, а наш курінь остався в селі Лозовій в запасі. Та мимо успіху на українськім фронті, доносять, що буде дальший наш відворот, аж доки не вдасться вирівнати спільного польсько-українського фронту. Будьонний не дає Полякам спокою. Завертаємо до села Тропової, а на фронті остаєтьсся тільки наша кіннота. Також інші курені дістали наказ покищо вернутись на давні позиції. Вечером вернувся хор. Янчевський, який, зайшовши до знакомих, був відтятий від своїх і щойно перебравшися за дядька вспів утекти від червоних. Оповідає, що комуна жаліється, мовляв, Румуни бють зза Дністра на них із гармат. Большевики посилали в ночі сильні розвідки до села Лозової та села Теклівки. При минулому нашому наступі полонено біля 30 червоних з 368. совітського полку, а також немало їх перебила наша кіннота, особливо фроловці.

26. 6. Віддихаємо в селі Троповій, бо завтра маємо змінити 23. курінь. Нині на фронті без сутичок.

27. 6. В год. 8. ранку зміняємо 23. курінь. Ліворуч нас стоїть 22. курінь, а праворуч полк ім. М. Залізняка київської дивізії. В полудне обстрілюють червоні наш участок. Ворог скупчує свої сили в селі Теклівці, куди має прийти 367. сов. полк, бо 368 і 369 полки сильно потерпіли в нашому наступі на них. В Теклівці біля церкви стоїть червона батерія, а її далекозор на дзвіниці. Так донесла наша розвідка. Під вечір наступають комуністи на 21. курінь, який прохає у нас допомоги. Спільно відперто комуну. Вечером прийшов до нас утікач із червоних військ, лікарський помічник Н., бувший учень одеської ґімназії. Оповідає про страшні варварські „розправи" червоних в Одесі, особливо з галицькими старшинами. Їх заманили у ваґони, вивезли за місто та вистріляли із скорострілів. В Одесі тепер модний клич комуни: „боротьба з галицькою контрреволюцією". Також проти українських повстанців вислали червоні свої сильні й надійні відділи комуністів, щоби зліквідувати повстання. Командір куріня подав до штабу армії нагородні листки всіх старшин куріня, підвищити в степенях за минулі бої. Багацько козаків одержали вже підстаршинські степені через штаб дивізії.

(Дальше буде)

АДРЕСА ВИСТАВОВОГО КОМІТЕТУ В ШІКАГО:
Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave.,
Chicago, Ill.,

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

79.

Братство св. о. Миколая, відділ 255 У. Н. Союза, ухвалив на своїм надзвичайнім мітінгу слідуючий проєкт:

1. Календарі дати даремно. А як неможливо, то не силувати нікого їх брати й за них платити.

2. Газету побільшити до 8 сторін. 6 сторін в українській мові, а 2 сторони в англійській мові.

3. Конвенція повинна відбуватися так, як дотепер, що чотири роки.

4. Відділові секретарі й кореспонденція з головною канцелярією повинні бути оплачувані головною канцелярією.

5. Знизити платню від 25 до 30 процентів усім головним урядникам, окрім предсідателя й касієра.

6. Фонд адміністраційний знизити з 37 до 35 центів.

7. З редакторів на наш часопис забагато, вистарчить двох.

8. Членам, котрі переходять зі старого до нового роду обезпечення, вкладки зменшити, бо їм це робить велику кривду, підвищуючи їм вкладку майже на половину. Візьмім наприклад 24-літнього члена, вступившого перед 18 роками на $1,000, з плаченням $1.01 на всі сталі фонди. Той самий член, змінивши грамоту в 1933 році, може дістати $78, що на перший погляд виглядає дуже добре. Але пригляньмося ліпше, й побачимо, що на нього накладається вкладку замісць $1.01 — $1.82 на всі сталі фонди. Значить, йому підвищується вкладку на 81 центів. Ми, старі Союзовці, дуже добре памятаємо минулу реформу, як тяжко потерпів У. Н. Союз, а то тільки через підвишку вкладок, бо як приходиться членови тяжко платити менші вкладки, то про більші й думати нема що. Позичку членам розберуть і на якийсь час вкладки поплатять, але скорше чи пізніше їм і так прийдеться організацію покидати, й то тоді, коли їм організація буде найбільша потрібна.

Отож просимо шановних делеґатів над тим застановитися й не повторити помилки з минулої реформи.

За Уряд:

Іван Жидик, голова;
Гриць Ковальчак, касієр;
Василь Шищук, секретар і делеґат на 18. конвенцію.

80.

Проєкт Тов. ім. І. Франка, відділ 299 У. Н. Союза в Бофало, Н. Й., принятий зборами 23. квітня 1933:

1. Головний уряд нехай остається той самий, з огляду на працю в користь Батька Союза, бо часті зміни в головнім уряді приносять застій в організації, а найголовніше те, що теперішний уряд найкраще може докінчити введення у життя нової реформи, яку він досі найкраще розуміє для добра Союза і нас, членів.

2. Щоб головний предсідатель працював стало в головнім офісі з відповідною платнею, як і секретарі.

3. Над змінами статута забирати дискусій на конвенції, бо це забере багато часу, а дібрати до головного уряду ще кілька головних радних і з них вибрати статутову комісію, яка переведе ці зміни, відповідні до реформи.

4. Уважаймо, що „Свобода", як орган Батька Союза, є на услузі не тільки Союза, але й загально-національних інтересів, тому напрям і редагування „Свободи" досі було відповідне нашим українським вимогам. Редактори нехай останутьте ті самі, але щоб „Свобода" виходила на 8 сторін, або хоч на 6 сторін, замісць 4 сторін.

5. Замісць діточого журналу дати раз на тиждень додаток до „Свободи" для молоді в англійській і українській мовах.

6. Календарі мають гарний поучаючий та інформаційний й історичний матерійал; це нізче альманах Союза, тому хай останеться далі як досі для всіх членів за заплатою зниженою до 25 ц.

7. Устаненя редакторам і головним урядникам заплати знизити 30 процент, як мали дотепер.

8. Оголошення мусять позістати платними як досі, з тим, що відділам два рази до року дати оголошення за пів ціни.

9. Над способом і придержанням молодіжи нашим Батьком Союзом треба серіозно застановитись. Тому даємо проєкт, щоб головний нововибраний уряд з фонду народного міг знайти й оплатити відповідних інструкторів, якіб могли час від часу обїздити місцевости, де є молодечі відділи, і з цих відділів творити пластів, скавтів. Такі відділи стоялиб під надзором відділу старших. Мотивуємо це з тої точки, що для молодіжи замало тільки сходитись для збірки вкладок; вона хоче живої, активної праці, а ми мусимо мати молоді кадри Союзовців, бож для них ми хочемо оставити майно й провід Союза.

На урядах відділів та єкзекутиви повинні стояти люди Українці національних поглядів. На це й назва Союза „Український Народний Союз".

Павло Сторожук, предс.;
Іван Дісик, заст. предс.;
Олекса Коваль, секр. рек.;
Іван Сидорович, секр. фін.;
Петро Судин, касієр;
о. С. Мусійчук, делеґат.

81.

Відділ 96 У. Н. Союза в Пітсбурґу, Па., ухвалив на своїм місячнім мітінгу, який відбувся в квітні ц. р., слідуючий проєкт на 18. головну конвенцію У. Н. Союза:

1. Головний уряд повинен позістати тойсамий.

2. Платня головних урядників повинна позістати тасама. За добру роботу треба всюди добре заплатити. За таку роботу, як тепер роблять і вже зробили, секретарі повинні дістати якийсь гонорар.

3. Календарів примусово не посилати, хіба хто схоче.

4. Конвенційний фонд знижити на 2 центи. Конвенційна діета для делеґатів не повинна бути більше виносити як $5 денно, бо більше і так ніхто не заробляє.

5. Конвенція щоб відбувалася що 8 літ, а то буде менший кошт.

6. Часопис „Свободу" знижити на 20 ц. місячно. „Свободу" видавати раз на тиждень на 6 сторін, і то дати тих дві сторони для молодіжи.

7. Відділові секретарі повинні бути платні У. Н. Союзом.

8. $250 на похорон, то замало. За ті гроші не можна поховати, а треба найменше яких $450.

9. Щодо молодіжі при У. Н. Союзі, то вже муситься щось зробити, бо так далі не може бути.

Батько платить за діти до 18 літ, і що з того? Дитина за 18 літ мудріша від батька, що робить? Записується до чужих організацій, бо каже, що задорого в У. Н. Союзі. Коли 18. конвенція не зарадить тепер, то шкода часу й писання по часописах, бо молодіж пропаде раз на завше для нашої організації при У. Н. Союзі.

10. Конвенція повинна, так як завше, зачинатися, як було. Всі делеґати повинні піти до церкви, відправити панахиду за померших членів в У. Н. С. Як знаєте самі, й наш президент Рузвелт, заки забрав своє урядовання, був в церкві і просив Бога ласки.

19. конвенція повинна відбутися в Пітсбурґу, Па.

За Уряд Бр. св. Ів. Хрестителя:

Атанас Кульчицький, предс.;
Стефан Гриб, касієр;
Дмитро Василик, секретар і делеґат.

82.

Ми, урядники й члени Братства св. о. Миколая, від. 120 У. Н. Союза в Аликвіпа, Па., витаємо 18. конвенцію У. Н. Союза й желаємо її делеґатам добрих успіхів для Союза та його членів. Ми частина, котрій також залежить добро і розвій нашої організації, хочемо й свою цеголку до її високої розбудови вложити, щоб вона була вища й гордо стояла й всім живучим Українцям на себе увагу звертала.

Видно по тім, що в нашім органі „Свобода", члени нашою організацією дорожать і нею інтересуються. Це добрий знак живучасти наших членів, бо ніхто, тільки вони це збудували й кождий член тепер мав і має нагоду придивитися ближче долі й по якій дорозі вона йшла. Ми кождий бажаємо того, щоб наш Союз на будуче міг йти в свою будучність по твердій і гладкій дорозі. Багато вже писалося проєктів в нашім органі й кождий, хто пише, думає, що його найліпший. На папери всі добрі, а в практиці інакше. Нема чого гніватися ні делеґатам, ні членам, коли його проєкт упаде й не здобуде ніякого попертя, бо стільки проєктів, що члени пишуть, не можна їх використати. Що наш У. Н. Союз досі на добрих засадах збудований, видно по тім, що він зріс у силу, а таким проєктодавцям як проєкт відділу 337, треба звернути увагу, що наш У. Н. Союз не складається з купи Іванів, як шановний дописувач собі думає, а наші редактори ще не суть наймудріші й найбільше учені над всіх людей. Ніхто тілим редакторам нічого не закидає в їх неуцтві й ви не жартуйте собі з них, що вони вже наймудріші, бо тоді ми будемо справді Іванами.

Всі держави світа роблять репарацію буджету, щоб мати менші розходи. Принаймі й Злучені Держави реперують свою платформу. Тож і ми повинні старатися зробити менші видатки в У. Н. Союзі.

1. Платня головних урядників повинна бути знижена на 35 процент, так, як всі робітники мають стягнено близько два роки.

2. З календарями треба завести реформу, як слідує. Ми урядники відділові маємо багато клопоту з календарями, трафляється, що суть члени по відділах, як наприклад, батько і трох синів. Отже не можна примусити такого члена заплатити за чотири календарі. Наша пропозиція є, щоб головна канцелярія звертали до відділових урядників з запитом, скільки календарів потрібно до відділу, щоб не присилали, як до того часу примусово, на кождого члена й на гризоту урядників відділових, а каса поносить кошти, бо календарі по кілька рохів лежать в шафах.

3. Діти, котрі платять по 25 ц. на місяць і платять повище 10 років, переступаючи до старших членів, повинні дістати премію хоч на пів року, таким чином буде можна більше молодіжи заохотити до нашої організації й молодіж притримати членами, У. Н. Союза.

4. Члени нашого відділу домагаються, щоб старий рід обезпечення зістав надалі, бо нова реформа повинна бути тільки для тих членів, котрі добровільно перепишуться без жадного примусу повинні бути.

5. Коли член позичає гроші на свою полісу, то повинен платити 3 процент, а не 6 процент, як дотепер, бо то не є жадна поміч, але здирство.

6. Редакторів повинноси знести з трох на два. „Свобода" повинна друкуватися на 6 сторін, більше повчаючи в робітничих справах, а менше оповідань і байок, бо шкода, що трох редакторів ми оплачуємо, а жадної праці їх не видно.

7. Коли член У. Н. Союза є самотний і не має в Старім Краю жінки, ані дітей, то повинен мати право переписати своє посмертне на кого хоче, кому його воля, але не так, як до того часу.

8. Виплата зворотів (дивіденд) так, як виплачують американські асекураційні організації, по трох роках членства в новім роді. В такім разі буде лекше секретарям членів організувати.

9. Ми, члени 120 відділу в Аликвіпа, Па., домагаємося серіозно, щоб наш проєкт був поміщений так, як він звучить.

Всім урядникам як і делеґатам 18. головної конвенції бажаємо якнайліпшого успіху й розумного думання у нарадах, котріб принесли якнайбільше користи, як членам, так і організації У. Н. Союза.

За Уряд Бр. св. о. Миколая, відділ 120 У. Н. С.:

Антін Кармазин, предсідатель і делеґат;
Володимир Баран, касієр;
Михайло Бац, секретар.

83.

Проєкт відділу 352 У. Н. С.:

1. Зниження фондів нової системи.

2. Календарі, щоб члени відділів отримали безплатно.

3. Щоб часопис „Свобода" був збільшений на 8 сторін, 6 сторін по українськи, а 2 сторони по англійськи, щоб наші діти могли читати якісь історичні дописи.

4. Зниження платні всім урядникам по 25 процент.

5. Зниження редакторів з 4 на 2 й знижити платню по 25 процент.

6. Щоби головна канцелярія оплачувала усі кошти відділів, як секретаря, касієра й почтові видатки.

7. Щоби з діточого департаменту був з кляси I-шої і з II-гої зворот.

Домагається делеґат відділу 352 У. Н. С., Честер, Па.

Іван Пацановський, предс.;
Михайло Гавриляк, делеґат;
Петро Ладник, дочасний секретар.

84.

Товариство Українська Січ, від. 182 У. Н. С., на чвертьрічних зборах 12. марта ц. р., ухвалило слідуючий проєкт на 18. конвенцію У. Н. С.:

1. Щоб у статуті до параграфу 97-го додати, щоб на помічні сили для головного уряду мали першенство Українці й Українки, котрі є членами У. Н. Союза.

2. Щоби в кождім піврічним справозданню контрольної комісії У. Н. Союза була платня в розходах зазначена кождого урядника окремо, тоді, коли справоздання поміщується в „Свободі".

3. За календарі і часопис, наш 182 відділ підпирає 3-ту точку проєкту відділу 104 У. Н. Союза.

4. Щодо відділових секретарів наш 182 відділ підпирає 15-ту точку проєкту 67. відділу У. Н. Союза.

За Уряд Товариства Української Січи, від. 182 У. Н. С.:

Михайло Швець, предс.;
Іван Роздзябек, касієр;
Григорій Яськів, фін. секр. і заст. предс.;
Іван Живіцький, рек. секр. і делеґат.

85.

Товариство св. Петра і Павла, від. 27 У. Н. Союза в Ньюарку, Н. Дж., поручає 18. конвенції і шановним делеґатам узяти під розвагу кілька наших думок:

1. Щоб газета „Свобода" виходила в українській мові, а не в англійській, бо Американці її не читають.

2. Щоб товариства не оплачували за пересилку грошей до Союза з товариської каси, а щоб Союз оплачував.

3. Щоб календарі не примушувати брати, як було дотепер, а тільки хто хоче, той може брати.

4. Щоб діти, котрі стоять в Союзі 6—7 років, коли переступають до старших, щоб їм дати опуст, як інші компанії дають.

5. Щоб урядникам У. Н. Союза зменшити платню до 35 процент, як ціла Америка робить тепер.

6. Є тут досить молодого покоління українського, щоб воно бралося до нового життя.

7. Щоб фонди були менші, щоб ми не оплачували ріжні драчі.

8. Щодо конвенції, то повинна відбуватися що чотири роки, і то там, де є головний офіс нашої організації.

За Уряд відділу 27 У. Н. С.:

Стах Лавровський, предс.;
Гнат Небесний, касієр;
Я. Гураль, секретар;
Кирило Романишин, делеґат.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ШАНУЙМО СВОЄ ІМЯ.

Я виїхав з краю, коли мені було 17 років, а в Америці перебуваю 4 роки. Знаю життя нашої молоді в краю і приглядаюся з великою увагою нашій молоді в Америці. І одна річ мене найбільше болить, що все ще маємо між нашою молодю в Америці багато таких, що цураються свого українського імени.

Недавно їхав я залізницею і чув, як розмовляють дві дівчині. Одна з них питає другу, якого вона походження, а та відповідає „Словак". За якийсь час дівчина „Словак" зачала розмову ще з іншою дівчиною і питає її, якої вона народности, а та відповідає, що походить з українського роду. Тоді дівчина „Словак" відповіла, що вона теж є Українкою.

Я знаю, що таких випадків буває тут більше. А це погано. Бо в рідній краю наша молодь іде до криміналів, а то й на смерть, за те українське імя, а тут ним многі погорджують, стидаються до нього признатись.

Пригадую собі, як то наша молодь у моїм селі Махнові, повіт Рава Руська, зорганізована в Тов. „Сокіл", сходилася за мого побуту на сокільські вправи, як брала участь у сокільських і лугових святах, як парадувала з українськими прапорами, на яких виднів напис „Україна" перед польськими жандармами, співаючи стрілецькі й патріотичні українські пісні. А польські жандарми нас розганяли, карали за ті паради і співи, але це мало хіба той наслідок, що по тих карах молодь, а навіть малі діти, ставалися ще завзятішими Українцями і відносилися до своєї української пісні й мови з іще більшою пошаною, ніж було досі.

А тут в Америці маємо волю. Тут можемо свобідно плекати свою культуру. Треба тільки мати характер постояти за свою справу і шанувати себе самих і своє народнє дороге імя.

Іван Війтишин, Кембел, О.

— Слухай, що я тобі скажу, Ірино. Коли дівчина каже, що дістала дорогоцінности від якогось вуйка, тоді фальшиві або ті дорогоцінности або той вуйко.

—o—

Зовсім змінився.

— Добрий день, пане Капурчак! Та ви якось значно змінилися?

— Я не називаюся Капурчак, лише Чемериця.

— А диви, то ви й назвище змінили!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАҐО, ІЛ.

З виставової програми.

а) Відділ Архипенка в Українськім Павільоні.

Дуже симпатично і прихильно відгукнувся до справи Української Вистави в Шікаґо відомий український різьбар, Олександер Архипенко. Ми вже свого часу повідомляли, що п. Архипенко радо згодився виставити кілька своїх архитворів в Українськім Павільоні. Дальші переговори між Українською Виставовою Корпорацією і цим світової слави артистом привели до ще повнішого порозуміння, наслідком чого Українська Виставова Корпорація рішила утворити окремий відділ, виключно з творами п. Архипенка. Наш ґеніяльний різбар вже цими днями висилає цілу колекцію своїх творів до Шікаґо. Тут вони будуть гарно розміщені в цілком окремій салі, а Українська Виставова Корпорація видасть осібний каталоґ до цеї колекції.

Не сумніваємося, що колекція п. Архипенка притягне до себе величезну увагу відвідувачів Вистави і зробить честь і славу українському мистецтву.

б) Всеукраїнський Освітний Конгрес.

Цими днями заснувався з ініціятиви Української Виставової Корпорації в Шікаґо спеціяльний підготовний Комітет на скликання Всеукраїнського Освітнього Зїзду підчас Українського Тижня на Світовій Виставі.

Як відомо, велика сила Українців зі всіх частин Америки і Канади, а також з Бразилії, Арґентини і зі Старого Краю, вибирається цього року до Шікаґо, щоби відвідати Український Павільон, як і саму Світову Виставу. Також одночасного зїзду Українців і з таких ріжних і так далеко від себе положених країн, як той, якого очікується підчас Вистави, ще досі не було і, хто знає, чи і коли буде. Це піддало гадку ріжним громадянам міста Шікаґо, щоби звернутися до Виставової Корпорації з пропозицією використати цю небувалу нагоду на скликання Всеукраїнського Зїзду.

Прелімінарні наради вияснили, що спільною плятформою, на котрій могли би зійтися всі Українці, незалежно від країни і персонального чи політичного напрямку, є питання культури, зокрема питання освіти, шкільництва, бібліотек і т. ін.

Ініціятивний Комітет зїзду ще не сформувався остаточно щодо свого персонального складу, але цими днями його уформовання буде завершене. Він тоді негайно приступить до чинного ділання і зараз увійде в порозуміння з усіми українськими організаціями й окремими визначними одиницями розкиненими по земській кулі.

Крім освітнього зїзду напляновано ще кілька конґресів підчас Українського Тижня в Шікаґо.

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,

9300 Cottage Grove Ave.,

Chicago, Ill.,

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звідомлення Злучених А. У. Організацій м. Филаделфії. Збірка на Світову Виставу.

На зборах Злучених А. У. Організацій, дня 30 квітня ц. р., передано на руки гром. Савчина слідуючі жертви:

Від українських жінок (список подається окремо)	$12.00
Пані Е. Слободян	3.00
Злучені Жіночі Організації м. Филаделфії	9.80
Разом передала пані Рутецька	$24.00
Від тов. А. У. Горожан і тов. Горожанок, як дохід з представлення „Зівяла рожа"	$10.00
Збірка на посвідки	2.00
С. Рутецький	5.00
Разом	$41.80

Український День в Филаделфії.

Після рішення представників наших організацій, Український День в Филаделфії буде влаштований у вівторок, дня 4 липня (форт оф Джулай). До комітету Українського Дня ввійшли слідуючі: д-р П. Дубас, пані З. Рутецька та гром. Кобильник, Савчин, Слободян. Програма свята, в яку ввійдуть теж атлетичні змагання нашої молоді, буде проголошена окремо. Прохаємо отсим всі наші організації Филаделфії та околиці здержатися в цей день від уряджування підприємств та взяти участь в цьому святі.

Протест проти визнання Радянського Союза Злученими Державами.

Управа Злучених Організацій одержала запрошення від Американського Леґіону, щоби взяти участь у зборах патріотичних американських организацій у Вашінґтоні, дня 18 квітня ц. р., в цілі запротестування проти визнання Радянського Союза Америкою. У відповідь на це запрошення управа вислала до Леґіону лист, із зазначенням, що Злучені А. У. Організації вповні поділяють їх думку відносно визнання Совітів, подаючи при цьому знущання большевиків над українським населенням та боротьбу нашого народу проти большевицьких наїзників на наші землі.

Збори Злучених А. У. Організацій.

Збори представників братств і товариств, членів З. Організацій, відбуватимуться кождого місяця в суботу, в годині 8. ввечір. Ще раз звертаємо увагу всіх товариств, що на наступних зборах братимуть участь в нарадах тільки ті делеґати, котрі викажуться повновластями від своїх організацій.

Управа Злучених А. У. Організацій м. Филаделфії.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 13 травня, в годині 7-мій ввечір. Проситься усіх членів прийти на цей мітінґ на час, бо є дуже важні справи до полагодження. Не явившийся на цей мітінґ член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — Микола Пупчик, предс.; Андрій Смакула, Семен Кусень, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від. 312, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 14 травня, в годені 2-гій пополудни, в Укр. Гали на Делмор Еве. Проситься всіх членів явитись в означений час і заплатити свій залеглий довг. — В. Хміль, предс.; П. Овсяник, кас.; І. Дацко, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 306, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 13 травня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі при Розел і Генри ул. з причини, що галя на цей вечір занята, тому мусимо зборе зробити скорше. Проситься членів прибути на означений час, бо є справи до полагодження. — В. Моссора, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Бр. св. оВсилія, від. 339, що мітінґ відбудеться в неділю, 14 травня, в годині 2-ій пополудни, в Домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівнати свої залеглосте. Хто хотів би змінити стару грамоту нехай принесе її на мітінґ. Суспендовані члени, коли не вирівнають своїх залеглостей, будуть виключені. — І. оСрока, пр.; І. Сорока, кас.; Ол. Будай, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 14 травня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній, 45-47 Ґовп Еве., Пасейк, Н. Дж. Є товариські справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається, щоби прийшли і вирівнале свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — М. Швець, предс.; Гр. Яськів, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Аристр. Михаїла, від. 352, відбуде місячний мітінґ в неділю, 14 травня, зараз по Сл. Божій. На цей мітінґ запрошується усіх членів і членіць місцевих і позамісцевих явитися на означений час. Хотяй нема важних справ до полагодження, але буде вибір нового предсідателя, бо бувший предсідатель, Іван Пацановськей, резиґнує після параграфу 362 тсатута У. Н. Союза. — П. Ладник, секр. М. Гавриляк, кас.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється всіх членів і членіць, що збори не відбудуться 13 травня, а 21 травня, в 6-тій год. ввечір, в домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн ул. 13-го буде баль нашого Товариства і кождий член обовязаний на нім бути. — Гр. Григорчук, предс.; Н. Зубик, кас.; иМх. Туркот, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. св. Петра і Павла, від. 27, повідомляє членів, що мітінґ відбудеться першу суботу по десятім, а не в неділю. Мітінґ починається в 6-тій годині вечером і проситься, щоб члени явилесь на той мітінґ. — Я. Гураль, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ не відбудеться в звичайнім порядку з причини, що Тов. Зоря уряджує баль в суботу, 13 травня. Проситься всіх членів прийти на цей баль, на котрім будеться відбирати місячні вкладки. Проситься ще раз тих членів, що змінили свої старі грамоти на нові, прийти в суботу, 13 травня, в годині 7.30 ввечір до У. Н. Дому, 217-19 Іст 6-та вул. і одержати свої нові грамоти. Також проситься тих членів, що уже довгують по 2 місяці, прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Е. Париницький, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Буковина, від. 14, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 травня, в годині 8-ій ввечір, в Роб Домі, 66-68 Іст 4-та вул. Проситься кождого члена буте на цих зборах, бо справа дуже важна і тому кождий член має бути присутний. Також хто має кандидатів на членів оТв. Буковина і до У. Н. Союза, проситься привести з собою, бо тепер принимається членів без вступного. Тому обовязком є кождого члена подбати про нових членів і подвоїти наші ряди. — М. Т. Паламарюк, фін. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(42)

Джесі Ґрідлі не міг сказати, скільки часу вони блукали по горах. Він тепер переконався, що мешканці Пелюсідару не числять часу так, як його числять мешканці інших частин земської кулі. Та він всетаки зауважив, що часу минуло вже багато, бо він навчився дещо говорити з дівчиною короткими реченнями. Вони вже тепер могли висловити свої думки й обмінятися ними. Одного разу вони прийшли до великого провалля.

Здавалося, що навіть Іванна не могла йти далі. Але вона була певна, що за нею женеться Скрук з товаришами й тому вона не могла вернутися назад, а мусіла знайти спосіб перебратися через провалля. Іванна стала поіритованою, коли не могла скоро знайти місця, де би можна було перелізти через провалля. Глянувши на Ґрідлія, вона зі злістю сказала: „Чого ти так дивишся все на мене?" Джесі Ґрідлі нічого не відповів і засоромлено став дивитися вбік.

Її питання було коротке й сердите. Вона перший раз зрозуміла, що він на неї дивиться дуже часто очима залюбленого. „Чому ти не скажеш мені того, що я бачу в твоїх очах?" — запитала дівчина. Ґрідлі подивився на неї здивовано. Тепер він побачив, що перед ним стоїть дівчина з тими самими почуттями й інстинктами, які має кожда цивілізована дівчина. Він зрозумів, що ця дівчина прочитала в його очах любов до неї й цього він злякався.

Джесон Ґрідлі в той час подумав про свою наречену в Каліфорнії, яку він лишив, відпливаючи в ту далеку і ризиковну дорогу. Він прирікав їй бути вірним і вона таксамо прирікала йому. В той час, як Ґрідлі шукав відповіди, Іванна дивилася йому в очі й відгадала його нерішучість. Вона відвернулася від нього й поспішно подалася далі на гору. Ґрідлі пігнав за нею, але вона з гнівом крикнула: „Йди своєю дорогою, а я піду своєю!"

— Знаєте, Катерино, що мій чоловік дуже побожний.

— Чому так думаєте?

— Ще ні разу не бив мене в неділю.